

ခွန်အဲန်ယူနိုက်-ကညီဒီကလုာ်စာဖျိန်ကရၢ

လီၢ်ခၢၣ်သး

ကီၢ်သုလုၤ

www.knuhq.org

ကီၢ်သုလုၤ ကိုတၢ်ပူၤဖျဲးအလံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ

မုၢ်နံၤ ၉ - ၉ - ၂၀၂၄

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ခွန်အဲန်ယူနိုက် - ကညီဒီကလုာ်စာဖျိန်ကရၢ အိၣ်ဒီးတၢ်သုၣ်ကီၢ်သးဂီၤဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် လၢတၢ်တတၢ်တနၢၤ လၢအအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ ကိုဖိမုၢ်/ခွါ, ကိုသရၣ်မုၢ်/ခွါ ဃုာ်ဒီးကိုတဖၣ် အတၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲးလၢတၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုး, တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ခွါတၢ်ဖိးတၢ်မၤသနၢၣ်တဖၣ် လၢအဟဲအိၣ်ထီၣ်ခိဖျိ တၢ်ဒုးတၢ်ယၢဒီးစုကဝဲတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ် တဖၣ်ဖိခိၣ်ဃၢဃၢစုာ်စုာ်ဒီး ထုးထီၣ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတၢ်ပာ်သးလၢတၢ်ဒီးန့ၢ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ် လၢအပူၤဖျဲးဒီး တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးဒီး တၢ်တတၢ်တနၢၤ ဖဲကီၢ်သုလုၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သဘၣ်သဘၣ် ဒီးတၢ်တဂၢၢ်တကျၢၤတဖၣ် အဃိတၢ်တၢ်ကအိၣ်ဝဲအါမံၤအါကလုာ်ဘၣ်ဆၣ်, ခွန်အဲန်ယူနိုက် အိၣ်ဒီး တၢ်ပာ်လီၤသး ကျၢၤမုဆူလၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်ဃၢလၢအဘၣ်ဘၢ ပူၤဖျဲး လၢတၢ် ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၁၃န့ၣ်, ခွန်အဲန်ယူနိုက် ဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢၢ်လၢ တၢ်ဒီးသဒါဖိသၣ် လၢစုကဝဲတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်ပူၤ အတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤ (Deed of Commitment for the Protection of Children from the Effects of Armed Conflict) အံၤပာ်ဖျါထီၣ်ပတၢ်ပာ်သး ဒီးပတၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးဟ့ၣ်လၢ တၢ်ဒီးသဒါဒီး ကဟုကယာ်ဖိ သၣ် သ့ၣ်တဖၣ်လၢစုကဝဲ တၢ်ဘၣ် ဂံၢ်ဂုၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၢအဟီၣ်ကဝီၤပူၤတဖၣ် ဖျိဖျိဖျါဖျါ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘိး ဘၣ်ရၤလီၤအံၤ မ့ၢ်တၢ် ပာ်ဖျါလီၤတၢ်ကဒါက့ၤ ခွန်အဲန်ယူနိုက် အတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤ လၢတၢ်ဒုးလိၣ် ထီၣ်ဖးထီၣ် ကိုအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ဒီးတၢ်မၤလိၣ်န့ၢ်တၢ် လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးဒီး အိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢအဂ့ၢ် လီၤဆီဒိၣ်တၢ်လၢသနၢၣ်လၢအအိၣ်ဖျါဒ်လၢ် အသိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ၁. ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ (Emergency Support)
- ၂. တၢ်ဒီးသဒါတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ လၢတၢ်ထီၣ်ဒုး (Protection of Education from Attack)
- ၃. တၢ်မၤလၢပျံၤတၢ်သုၣ်ထီၣ်အတၢ်လိၣ်လၢ ကိုဖိဒီးကိုသရၣ်တဖၣ်အဂီၢ် (Fulfilling Infrastructure Needs of Children and Teachers)
- ၄. တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါ ဒီး တၢ်ပာ်ဖျါ (Documentation and Reporting)

၁ - ဂုဏ်အင်အား တာ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ (Emergency Support)

- တာ်အိၣ်ကတီၤသးလၢဂုဏ်အင်အားတာ်အိၣ်သးအင်္ဂါ (Emergency Preparedness) - ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် ကမၤ သကိးတၢ်ဒီး ကုၣ်သ့ ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ဒီးပှၤတတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤအကျိၤ အကျဲ လၢဂုဏ်အင်အားတာ်အိၣ်သး ဒ်အမ့ၢ် တၢ်သုးတဒၢသးဆူတၢ်ပူၤဖျဲးအလီၤ (မ့) တၢ်တြီၤတံၢ်ဃၢ်တၢ် ပား ထီၣ်က့ၤလီၤလၢကိ (lockdown in school) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပၣ်ဃၢ်ဒီး တၢ်ပၣ်ပနီၣ် တၢ်လီၤ လၢအပူၤဖျဲးဖဲကိအဟီၣ်ကတီၤပူၤ ဒီးပှၤတတၢ်ပူၤလၢအအိၣ် ဘူးတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- သးဂုဏ်ဒီးပှၤဂုဏ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲ (Psychosocial Support)- ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် သ့ၣ်ညါ စုကဝဲၤ တၢ် ဘၣ်ဂံၢ် ဂုၤတဖၣ်အတၢ် ဒိဘၣ်သလၢ်လၢ ကိဖိဒီးကုၣ်သ့ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် သးအတၢ် တူၢ် ဘၣ်ဒီးပှၤဂုဏ် အတၢ် ရုလိၣ်ဘၣ်ထွဲတဖၣ်အဖိခိၣ် ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ပကပၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ် ဒီးတၢ်ကရၢကရိဘၣ်ထွဲ တဖၣ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်သးတၢ်မၤန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကုၣ်ဟ့ၣ်ဖး (Counselling) ဒီးတၢ်ဆီၣ်ထွဲတၢ်ဖိတဖၣ်လၢကမၤ ဂ့ၤထီၣ် ကိဖိဒီးကုၣ်သ့ပှၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ် တဖၣ်အ တၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤ ဖဲဂုဏ်အင်အားတာ်အိၣ်ဒီး တၢ်ကဲထီၣ်သး ဝံၤအလီၤခဲတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

၂ - တၢ်ဒိသဒၢတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့လၢတၢ်ထီၣ်ဒုး (Protection of Education from Attack)

- သုးတဖၣ်တဘၣ်စူးကါဝဲကိဘၣ် (Military Non-use of Schools)- ကိလၢကီၢ်သူလုၤ ဟီၣ် ကတီၤ ပူၤတဖၣ် တၢ်တဘၣ် စူးကါ အီၤလၢသုးဂုဏ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဆီလီၤ သးအလီၤ, တၢ်ထၢ သုးသီအလီၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၣ်ကီၤဃၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီ လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အသိး နီတမံၤဘၣ်. ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်ပၣ် သး ကျၢၤကျၢၤလၢကလူၤပိၣ်မၤထွဲ တၢ်သိၣ် တၢ် သီတဖၣ်အံၤဖဲလီၤကတီၤလၢအလုၢ်ဘၢဝဲတဖၣ် အပူၤဒီး ကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ဆီၣ်ထွဲစ့ၢ်ကိးဝဲ ဒ် သိးတၢ်ကလူၤပိၣ်မၤ ထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အံၤလၢအတ ကိၣ်လံၢ်လံၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပှၤတတၢ်ပၣ်ဃၢ်ပၣ်ဃၢ် (Community Engagement) - ပကမၤသကိးတၢ်ဒီးပှၤတတၢ် လၢကီၢ်သူ လုၤပူၤတဖၣ်လၢတၢ် ကဒုးအိၣ် ထီၣ်တၢ်ဆဲးကျိးအကျိၤကျဲလၢအအိၣ်ဖျါဆုၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤဆိအ ကျဲသ့ၣ် တဖၣ် လၢဟ့ၣ်ဒုးပလီၤကိဒီးပှၤတတၢ် သ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်လီၤ ဘၣ်ယိၣ်လၢအကဟဲတုၤအိၣ်အဝဲသ့ၣ် သ့တဖၣ်ချူးဆၢချူးကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၃ - တၢ်မၤလၢပျဲၤတၢ်သူၣ်ထီၣ်အတၢ်လိၣ်လၢ ဖိသၣ်ဒီးကိသရၣ်တဖၣ်အင်္ဂါ (Fulfilling Infrastructure Needs of Children and Teachers)

- တၢ်မၤလိလီၤလၢအပူၤဖျဲးတဖၣ် (Safe Learning Environments) - ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် ကမၤသကိး တၢ် ဒီးကုၣ်သ့ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ဒီးထံဂုၤကီၢ်ဂၤတၢ်က ရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ် မၤဖျါထီၣ်ကိဖဲကီၢ်သူလုၤ ဟီၣ်ကတီၤတၢ်သူၣ်ထီၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီးဃုကျဲမၤလၢပျဲၤ စၢၤတၢ်လိၣ်သ့ၣ် တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဘိ

ဂုဏ်ထူးဆောင်များကိုတက်သည့်ထိပ်ပေးစီမံကိန်း၊ တက်သည့်ထိပ် တက်အိမ်ကုသမှုအဖွဲ့အစည်းတဖန်၊ ဒီးတက်နီလီ တက် ပီးတက်လီလီအလုပ်နီဒီအဖွဲ့၊ ထံကဆို၊ တက်အိမ်မိဂျီဒီးတက်ကရုံကဆိုပီးလီသွပ်တဖန်နဲ့လီ။

- ကိုသရဲတက်သိပ်လီ (Teacher Training) - ခုခဲနဲ့ယူနဲ့ ကဆိပ်ထွဲတက်သိပ်လီ လာသ ရဲတဖန် အင်္ဂါလ၊ ဂျီဒီအူတက်ကတံကတီ၊ တက်ဒီသအဖိသနဲ့၊ ဒီးဒီးသီးဒီးပျာဂျီတက်ရဲလိပ် တက်ဆိပ် ထွဲမေစာ ကျီကျဲတဖန်လာ ကမေစာအဝဲသွပ်လာတက်ကဟုက ယပ်ကိုဖိ ကဂုဏ်ထူးဆောင် တက်ဘဉ်ဂံဂံ အကတီ နဲ့လီ။

၄ - တက်ကွဲနီနီကွဲးပါ ဒီး တက်ပပ်ဖျါ (Documentation and Reporting)

- တက်ကွဲနီနီကွဲးနီနီကွဲး (Monitoring and Reporting) - ခုခဲနဲ့ယူနဲ့ ကဒီးအိပ် ထိပ်တက် မေနီနီမေပါ တက်ဆုနီနီကွဲးတက်ဒီးတက်ဘဉ်ဒီဘဉ်ထံး လာအကဲထိပ်သီးဒီး ကို၊ကိုဖိ၊ ဒီး သရဲတဖန် အကျီအကျဲနဲ့လီ။ တက်ဂျီတက်ကျီလာတက်ထာဖျိနီနီသွပ်တဖန် တက်ကစူးကါအီလီ တက်ကတံ ကတီ၊ တက်ပပ်ဖျါလ၊ တက်ကရ၊ ကရီဘဉ်ထွဲဒီအဖွဲ့ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Human Rights Watch (HRW) , Global Coalition to Protect Education from Attack (GCPEA) and the UN Children's Fund (UNICEF) သွပ်တဖန်အအိပ်နဲ့လီ။
- တက်ကတီနီနီခဲးတက် (Advocacy) - ခုခဲနဲ့ယူနဲ့ ကစူးကါ တက်ပပ်ဖျါအံ လာတက်ကတီနီ ခဲးတက်ဆု ထံဂုဏ်ထူးဆောင်ပျာတတတဖန်အအိပ် လာတက်ကဒီးနီအဝဲသွပ်တဖန်အ တက်ဆိပ်ထွဲ လာ တက်ဒီသ အကျီ ဘဉ်ကူနီသု ဖဲကီသုလုအဟိပ်ကတီပူအဂီဒီး တက်ဆုနီထိပ် တက် ဒီးနီဘဉ် တက်ကူနီဘဉ်ကူနီသု တက်ခွဲး တက်ယပ်လီသုတဖန်အဂီဖဲတက်သဘဉ်သဘဉ်အကတီနဲ့လီ။

တက်ကတီကျီဂျီတက်

ခုခဲနဲ့ယူနဲ့ ဝင်ကျဲးစားထံးဂံထံးဘါဟုနီလီအသီးနီနီလာတက်ဒီးအိပ်ထိပ်တက်မေလိ ခိပ်ဃာလီ အပူဖျဲး ဖဲကီ သုလုအဟိပ်ကတီပူ ဒီးသီးကိုဖိတဖန်ကဒီးနီ ဘဉ်တက်ကူနီဘဉ်ကူနီသုလာအပျဲ ဒီး အကံအစီ ကနီအဂီ နဲ့ လီ။ ပသးအိပ်ပတံထိပ်ဆုပျာလာအဘဉ်ထွဲတဖန်ခဲလပ် ဃုဒီး ထံဂုဏ် ထိပ် ကီဂါ တက်ကရကရီတဖန် အအိပ် လာက ဆိပ်ထွဲ တက်ဘဉ်ဘဉ်ရဲလီအံ ဒီးတက်ခွဲး တက်ယပ်လီသုလုအအိပ်ဖဲ ကီသု လုပူတဖန် ကဒီးနီဘဉ် တက်ကူနီဘဉ်ကူနီသုဖဲ တက်သဘဉ်သဘဉ်ကတီအံ နဲ့လီ။

ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး
 ဗဟိုဌာနချုပ်
 ကော်သူးလေ
www.knuhq.org

ကော်သူးလေတွင်းရှိကျောင်းများဘေးကင်းမှုဆိုင်ရာကြေညာစာတမ်း

ရက်စွဲ - ၉ - ၉ - ၂၀၂၄

နိဒါန်း-

ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) သည် ကော်သူးလေအတွင်း နေထိုင်သည့် ကလေးများ အားလုံး၏ ပညာသင်ကြားခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုပြီး လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသည့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများကြောင့် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများ၊ ဆရာများနှင့် ကျောင်းများ၏ ဘေးကင်းရေး စိတ်ချ လုံခြုံရေးနှင့် ကျန်းမာရေးကို စိုးရိမ်ပူပန်လျက် ဤ ကြေညာစာတမ်းကို ထုတ်ပြန်အပ်ပါ သည်။ ပဋိပက္ခများနှင့် မတည်ငြိမ်မှုများကြောင့် စိန်ခေါ်မှုများရှိနေသော်လည်း လုံခြုံသော ပညာရေး ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီးရန် KNU က ကတိပြုပါသည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် KNU သည် လက်နက် ကိုင်ပဋိပက္ခ၏ သက်ရောက်မှုများမှ ကလေးသူငယ်များအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကတိကဝတ် စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး ပဋိပက္ခနယ်မြေများရှိ ကလေးသူငယ်များအား အကာအကွယ် ပေးရန် မိမိတို့၏ သဘောထားကို အတိအလင်းဖော်ပြထားခဲ့ပါသည်။ ယခုကြေငြာစာတမ်းတွင် ကျောင်းများသည် သင်ယူမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံသော နေရာများအဖြစ် ရှိကြောင်း သေချာစေရန် မိမိတို့၏ကတိကဝတ်ကိုအလေးပေးဖော်ပြကာ အောက်ပါ နယ်ပယ် များကို အဓိကထားလုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁။ အရေးပေါ်အကူအညီများ

၂။ ပညာရေး တိုက်ခိုက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ခြင်း

၃။ ကလေးများနှင့် ဆရာများ၏ အခြေခံ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း

၄။ မှတ်တမ်းပြုစုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း

အရေးပေါ်အကူအညီများ

အရေးပေါ်ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု - KNU သည် ပညာရေးအာဏာပိုင်များ၊ ရပ်ရွာလူထုများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး အရေးပေါ်အခြေအနေများအတွက် ဘေးလွတ်ရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း သို့မဟုတ် ကျောင်းများယာယီ ပိတ်ခြင်းကဲ့သို့သော ရှင်းလင်းသောလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ။ထို့အပြင် ကျောင်းများနှင့် အနီးနားရှိ ရပ်ရွာများ အတွင်း ဘေးကင်းသောဧရိယာ သတ်မှတ် ထူထောင်ခြင်း တို့လည်းပါဝင်သည်။

စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာပံ့ပိုးကူညီမှု - KNU သည် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများကြောင့် ကျောင်းသားများ နှင့် ဝန်ထမ်းများအပေါ် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည် အသိအမှတ်ပြုသည်။ အရေးပေါ်အခြေအနေ များ အတွင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲအခြေအနေတွင် လည်းကောင်းတို့၏ ကျန်းမာရေးကို အာမခံမှုရှိစေရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားပါမည်။

ပညာရေးတိုက်ခိုက်ခံရခြင်းမှ ကာကွယ်မှု

ကျောင်းများအား စစ်ရေးရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အသုံးမပြုခြင်း - ကော်သူးလေအတွင်းရှိ စာသင်ကျောင်း များကို အခြေစိုက်စခန်း၊ စုဆောင်းရေးနေရာများ သို့မဟုတ် သိုလှောင်ရုံများ အပါအဝင် မည်သည့် စစ်ရေးရည်ရွယ်ချက်အတွက် အသုံးမပြုရပါ။ KNU သည် ၎င်း၏ ထိန်းချုပ် လွှမ်းမိုးထားသည့် နယ်ပယ်များ အတွင်း ဤမှုကို လိုက်နာရန် ကတိပြုပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်ခံကျင့်သုံးနိုင်ရန်အတွက် လည်းထောက်ခံ အားပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။

ရပ်ရွာလူထုနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှု - ကော်သူးလေအတွင်းရှိ လူမှုအဖွဲ့အစည်းအားလုံးနှင့် လက်တွဲ၍ ကျောင်းများနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအား ခြိမ်းခြောက်မှုများ ဖြစ်လာနိုင်ချေရှိပါက ကြိုတင် သတိပေးနှိုးဆော် ရန် နှင့် ရှင်းလင်းသော ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများအပါအဝင် အခြား ကြိုတင်သတိပေးစနစ်များ ထူထောင်ရန် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

ကလေးများနှင့် ဆရာများ၏ အခြေခံ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း

လုံခြုံသောသင်ကြားမှုဝန်းကျင် - KNU သည် ကော်သူးလေရှိ စာသင်ကျောင်းများအတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံလိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းရန် သက်ဆိုင်ရာ ပညာရေး အာဏာပိုင် များနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ ပျက်စီးနေသော အဆောက်အအုံများကို ပြုပြင်ခြင်း၊ ဘေးကင်းသော အကာအကွယ်များ ဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် ရေသန့်နှင့် မိလ္လာ ဆိုင်ရာ ကဲ့သို့သော မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည့် အထောက်အပံ့များ ပေးဆောင်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

ဆရာအတတ်သင်သင်တန်း - KNU သည် ပဋိပက္ခဖြစ်ချိန်အတွင်း ကျောင်းသားများအား ပိုမို ကောင်းမွန်စွာ ပြုစုစောင့်ရှောက်နိုင်စေရန် ပံ့ပိုးပေးမည့် အရေးပေါ်ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု၊ ကလေး

သူငယ်ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေး နှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုနည်းပညာများအား ဆရာ/ဆရာမများကို လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။

မှတ်တမ်းပြုစုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း

စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း - KNU သည် ကျောင်းများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ဆရာများကို ထိခိုက်စေသည့် အကြမ်းဖက်မှု ဖြစ်စဉ်များကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းအတွက် စနစ်တစ်ခု ထူထောင်သွား မည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ထိုအချက်အလက်များအား သက်ဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုရေးရာ ညှိနှိုင်းရေးရုံး (OCHA)၊ လူ့အခွင့်အရေး စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့ (HRW)၊ ပညာရေးအား တိုက်ခိုက်မှုမှ ကာကွယ်ရန် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ မဟာမိတ်အဖွဲ့ (GCPEA) နှင့် ကုလသမဂ္ဂ ကလေးသူငယ်များ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (UNICEF) ကဲ့သို့သော သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ ထံသို့ပေးကာ အစီရင်ခံစာများထုတ်ပြန်ရန် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

စည်းရုံးရေး - KNU သည် အစီရင်ခံစာများကိုအသုံးပြုကာ ကော်သူးလေရှိ ပညာရေးအား အကာအကွယ်ပေးရာ၌ နိုင်ငံတကာ၏ ပံ့ပိုးကူညီမှု နှင့် ပဋိပက္ခအတွင်း ကလေးများအားလုံး ပညာသင်ကြားခွင့်ကို အာမခံရန် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်သွားမည်ဖြစ်သည်။

နိဂုံး

KNU သည် ကော်သူးလေမှ ကျောင်းသားများအားလုံး အရည်အသွေးပြည့်မီသော ပညာရေးကို ရရှိနိုင်သည့် ဘေးကင်းသော သင်ကြားရေးပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤကြေညာချက်ဖြင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသောကာလအတွင်း ကော်သူးလေရှိ ကလေးများအားလုံး ပညာသင်ကြားခွင့်အား နိုင်ငံတကာအသိုက်အဝန်း အပါအဝင် သက်ဆိုင်သူအားလုံး ပံ့ပိုးပေးရန် ကျွန်ုပ်တို့ တောင်းဆိုအပ်ပါသည်။

ကေအဲန်ယူ-ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောဟ်အိုဖူအိုခိုင်ဒြိုင်

လင်-ဌာန့်-ချောဟ်

ကပ်သူးလေ

www.knuhq.org

ကပ်သူးလေအိုခိုင်ဖိုင်အို ဘာ-မာလောဟ်လိက်လိုဖး ဝးဆာင့်သာဖံင်သုာထုက်လျာ-ချက်ဖေ်သေ်ယာ့လိက်ဖိုင်

(KNU) ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောဟ် အိုဖူအိုခိုင်ဒြိုင်

အိုခင်းထာ်

(KNU) ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောဟ်အိုဖူအိုခိုင်ဒြိုင် အိုဝေ့ဒူး ဆိုထုင်-လင်သာ လိုအို ကပ်သူးလေ ဖောဟ်သးကိုပ်ဟာဏ် မိုဝးဇောဝ်-ဝေ့ အိုခင်းထာ်ဆိုဇောဝ်-သာ လိုပညာ့အိုဟုင်-ဏ်ဟိုင် ခေ့အိုဝေ့ခေါ်-လုက်ဝေ့ဒူး လိုခိုင်-စိုပ်ဏာင်းယိုဝ် စူးဖံင်းဆိုချက်သယ်လိုဖးဏ် မာထာ်ထမာတုင်မာဖိုင်-ဝေ့ဒူး ခေ့ဖေ်လင့်ဆိုဒ်ဒုက်ဝေ့ဒူးသယ် ဟုယိုကဲထင်းဝေ့ လိုကျိုင်-ဖောဟ်မူး/ခွါ၊ ခြော့ ခေ့ ကျိုင်-သယ်လိုဖး အိုခေါဟ်စံင် ထုက်ဖုဟ်ချက်သေ်ယာ့လင်ဝေ့ ချက်ကဲထင်းထ ကျိုင်-လိုအိုစီးဝါဖံင်ဖေ့ဝ် ဆိုသုက်ဆိုကွယ်ဏ်ဆေဝ်-လှို။

ဆိုချက်ဆိုယသယ်အေအိုကွာ ဆိုကးဆိုဟုယံ ခေ့ ဆိုမာထာ်ထဆို အိုအးလာ-ဏာင့် (KNU) ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောဟ်အိုဖူအိုခိုင်ဒြိုင် တုင်-ပါင်လင်သာ လိုမိုသုင်းထင်း ဆိုစီးဝါပညာ့မိုအိုအိုဟုင်- ကျိုင်-သယ်ဏ်ဆေဝ်-လှို။

ထံင် (၁၀၂၇) ဏီင်းခါဏ်အိုဝ် (KNU) ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောဟ်အိုဖူအိုခိုင်ဒြိုင် ဆေဝ်လင်စူးဏာင်းဝေ့ဒူး လိုမိုပိုင်ဖောဟ်သး လိုစူးဖံင်းဆိုချက်ဆိုယကွာ ဝးချောဟ်ဝးထာ်ဆို ဆိုတုင်-ပါင် (the Deed of Commitment for the Protection of Children from the Effects of Armed Conflict) ဟုင်- မာဟေ့ဝ်ထင်းဝေ့ဒူး မိုပိုင်ဖောဟ်သး ဝေမိုဝးဟုင်-ခေ့ဆိုချက်ဆိုယကွာဏ်သိုဝ်လှို။

ဆိုထုက်ဖုဟ်ချက်သေ်ယာ့လင်ဝေ့ယိုဝ် ချာလင်ဝေ့ ဆိုမာအိုစံင်း လိုမိုမာလင်ထိုင်-ဝေ့ ဝေသိုဝ်ကျိုင်-ဆိုစီးဆိုဝါမိုအိုဟုင် ဆိုမာလောဟ်ခေ့ ဝေမိုထင်းထဝ်ထင်းသိုဝ်အိုဟုင်- အိုခေါဟ်စံင် ချက်အိုထင်းဝေ့ဒူး ဆိုထုက်ဖုဟ်ချက်သေ်ယာ့ ကျိုင်-လိုအိုဖံင်ဖေ့ဝ် ဆိုပိုယောတ်ဟေ့ဝ်ဟေ့ဝ်ဏ်လှို။

အိုခေါဟ်တင်သယ်လိုဖးဏ်စာ်စိုပ်---

- ၂။ လင်ဝးအိုလိုဝ်ချောဟ် ဆိုမာစိုပ်မာဆိုင်လိုဖး
- ၃။ ပညာ့ဟုင်-လိုဖး လိုဆိုမာချင်းမာဏာကွာ ပိုင်ဆိုင်

၇။ လိုဖောက်သေးသယ် ချေ ခြော့သယ်အိုဟင်• မာယိုထင်းလို ဆိုဖောက်ဆိုလီ မိုစးအိုသယ်လိုဖး

၂။ ဆိုမာဏာင်းမာယု ချေ ဆိုထုဂ်ဖှတ်ထင်း

ဆိုဟယ့်ကဲထင်းယျက်ခါ ဆိုမာဆိုင်လိုဖး

ဆိုဟယ့်ကဲထင်းယျက်အိုခါ ဆိုကိုတပ်ထသာ - (KNU) ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောက်အိုဖူအိုခိုင်းခြိုင်ယိုဝ် ဖံင်းစူးမာခိုင်ဝေ
ချေကျင်•အိုတာအိုကိုဆာ• ချေကျင်•ကပ်မိုတီသယ်ဏ်လိုဖး ဆိုဟယ့်ကဲထင်းယျက်အိုခါ စာင်းဟုလိုအိုဖံင်ဖှေဝ်သိုဝ်
ချေခါဂ်ခါခွိုက်ကျင်•သယ် ဆိုဖါဆိုမာလိုဖး မိုအိုထင်းချေမိုမာထွဲစးဝေ ဝေလိုအိုထဝယ်အိုခါအိုဝ်ဏ်လို။
ဆိုချွက်ဏ်စိုဝ် ဆိုလင်•လိုမိုဖံင်ဖှေဝ်မိုအို လိုကျင်•ခြိုင်ရာမိုဝင်ဖိုင်သယ်လိုဖး လိုဟ်ဖွံ့အိုတိုဝါန့ဖိုင်သယ်သီးလိုဖး
ပါယျက်ဝေချေလို။

ကိုဆာ•သာဖိုင်ထုင်းစး ဆိုမာမိုဝ်မာဆိုင် - (KNU) ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောက်အိုဖူအိုခိုင်းခြိုင် အိုကျေပါသုင်းပါသာဝေချေ
ဆိုချွက်ဆိုယသယ်လိုဖး စးဟုစးထာ်ဝေချေ ကျင်•ဖောက်သယ်ချေ ကျင်•ဆိုဖါဆိုမာသယ်
သာဖိုင်စးထာ်ဏေဝ်•ဝေဏ်လို။ ပိုမိုအိုကို မာခိုင်ထာင်လောဟ်သာ လိုအိုဖူအိုခိုင်းအို ဝေမိုစးထွဲသယ်လိုဖးဏ်ဟုံင်
ပိုမိုမာဆိုဖေ့ကုင်းလပ်ယိုင် ချေ ဆိုဆင်းထွဲ ဆိုဖာ်ဆိုမာသယ်လိုဖး လိုမိုမာလင်ထိုင်•အိုသီးဝေ ဝေသာမိုမုက်ထာင်
ချေ သာမိုဟိုင်း•ထာင်သာ လိုအိုသီး မိုချေခံင်စး ထိုင်လင်စးအိုလိုဝ်ချောဟ်ခါ ကဲထင်းသာအိုခါ ချေဆိုဟယ့်ကဲထင်းသာ
ချေအိုဟင်•ခါဏ်အိုဝ်လို။

ပညာ့ဟုင်းလိုဖး လိုဆိုမာချင်းမာဏာကွာ ပုင်ဆိုင်

သုဂ်သယ်လိုဖး အိုဆံင်ကာစးလော•ဝေ ကျင်•အေး - ကပ်သူးလေအိုဖိုင် ကျင်•သယ်လိုဖး
လိုစးမာဆံင်ကာဝေချေ လိုသုဂ်ဟုင်း•အိုကျင်း ဆိုဟယ့်ဆိုဝါဏင်•မိုင်အေး၊ ဝေသိုဝ် အိုဆင်လင်သာသယ်၊
ဆိုမာအေးထင်း ဃျာင်•ဈာလင်သယ် လိုမိုင်ခွပ်အိုကျေထ သုဂ်ဆိုဖောက်ဆိုလီသယ် သေ့ဏင်•မိုင်အေး။ (KNU)
ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောက်အိုဖူအိုခိုင်းခြိုင် တုင်း•ပါင်လင်ထသာ မိုလိုင်ဆင်းထွဲမာဆိုင်ဝေချေဟုံင် မိုမာချွက်ကဲထင်း
အိုမူယျာ•သယ်လိုဖး လိုအိုလင်•ဝင်ဖိုင် ချေမိုဖေ့လင့် ချွက်သေ့ယာ့အေးထင်းဝေ ဝေဟ်ဖွံ့မိုလိုင်ဆံင်ဏး
မာဆိုင်အေးအေးထင်းဏ်လို။

ဖွံ့ဂမိုင်း• ဖံင်းခိုင်မာဆိုင် - ပိုမိုမာဆိုမာဝေ မိုဖွံ့ဂမိုင်း•အို လိုကပ်သူးလေသယ်လိုဖးဏ် ဝေမိုအိုထင်း
ဆိုဖေ့သေ့ယာ့ လပ်ဟိုင်းလောတ်သာဖိုင်သာအိုကျင်း လိုထိုထိုဆာဆာဏ်ဟုံင် အိုအိုကျေ ဆိုမိုဖေ့ဃွာ်သေ့ဝ်
လိုမိုဟယ့်အိုထင်းသေ့ ဆိုမိုမာတုင်မာယျက် ကျင်•ချေဂမိုင်း• သယ်ဏ်လို။

လိုဖောက်သေးသယ် ချေ ခြော့သယ်အိုဟင်• မာယိုထင်းလိုဆိုဖောက်ဆိုလီ မိုစးအိုသယ်လိုဖး

ဆိုမာလောဟ်လိုအိုဖံင်ဖှေဝ်အိုလင်•ဝင် - (KNU) ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောက်အိုဖူအိုခိုင်းခြိုင် ဖံင်းစူးမာခိုင်ဝေ
ကျင်•အိုတာအိုကိုဆာ•၊ ကျင်•ကပ်မိုတီသယ်ဏ်လိုဖး ချေ ထိုခါန့•ဟျူဟျာ အိုဖူအိုခိုင်းသယ်လိုဖးဟုံင် မာဆိုင်ထာင်
မိုမာချွက်အိုထင်း ဆိုသုင်းထင်းကျင်• လိုကပ်သူးလေအိုဖိုင် မိုလိုဝ်စး ဆိုဖောက်ဆိုလီသယ်ဏ်အိုဝ်လို။ အိုသီးဝေဏ်

မိုပါဝေ့ဥး ဆိုသုင်းထင်းထာင်ကျိုင်• လိုစးဥောဟ်စးထာ်ထသယ်၊ ဆိုသုင်းထင်းကျိုင်• လိုဆိုစီးဇါ်ဟေ့ဝ်သယ် ချေ့ကု်တဝ်ထ လိုမိုစးအိုဆိုင်သယ် စေသိုဝ် ထိုဆိုင်ဗျီးသယ်ဥေ ယုာ်ဗျာ်(အိမ်သာ) အိုဟေ့ဝ်သယ်ဏှိုလှို။

တြော့ဆိုမာလောဟ် - (KNU) ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောဟ်အိုဖူအိုခိုင်းခြိုင် မိုမာဆိုင် ချုက်အိုထင်း ဆိုမာလောဟ် လိုဟုယံ့ကဲထင်းယုဂ်ခါ ဆိုအင်းတာင်ထသာ၊ ဆိုပွင်ဖောဟ်သး ဥေ သာဖိုင် ဖေ့ဟုာင်•ဖေ့ဈာမာဆိုင် ဆိုသေ့ဆိုစး သယ်လိုဖး စေဆိုအေဟုယံ့ကဲထင်း ဆိုပါ်ပုဂ်ခါ မိုယောဝ်•ခွါ•ဖောဟ်သး မိုဇောဝ်•ဥောဟ် ထိုဆာအိုဟုာင်•ဏှိုလှို။

ဆိုမာဏာင်းမာယု ဥေ ဆိုထုဂ်ဖွဟ်ထင်း

ဆိုသိုမီးသိုမုဂ်ဥေ ဆိုထုဂ်ဖွဟ်ထင်း - ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောဟ်အိုဖူအိုခိုင်းခြိုင် ချုက်အိုထင်းဝေ့ မိုင်သာလိုဆိုမာဏာင်းမာယု ကျိုင်•၊ ကျိုင်•ဖောဟ် ဥေ တြော့သယ်လိုဖး ဆိုပါ်ဥောဟ်ပါထဝ်သယ်လိုဖးဏှိုလှို။ ဆိုအိုဟုာင်•အိုကျိုင်•သယ်လိုဖးဏှို မိုဖံင်းဆိုင်ကာဇောဝ်•အို လိုမိုကု်တဝ်ထင်း ဆိုထုဂ်ဖွဟ် လိုစးဆာဥ်သာ ထိုခါနိ်•ဟူဟူ အိုဖူအိုခိုင်းသယ်စေသိုဝ် UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Human Right Watch (HRW), Global Coalition to Protect Education from Attack (GCPEA) and the UN Children’s Fund (UNICEF) သယ်ဏှိုလှို။

ဆိုလဝ်သေ့ယာ်ဖေ့ကုင်း - (KNU) ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောဟ်အိုဖူအိုခိုင်းခြိုင် မိုဆိုင်ကာဇောဝ်•ဝေ့ ဆိုထုဂ်ဖွဟ်သယ်လိုဖးဏှို မိုထုဂ်ဖွဟ်လဝ်ဟိုဥ်ဝေ့ လိုထိုခါနိ်•ဟူဟူကာ မိုမာဆိုင် ဆိုသေ့ဆိုစးပညာ လိုကဝ်သူးလေဖိုင်ဏှို ဥေမိုမာလင်ထိုဆာဇောဝ်•ဖောဟ်သးအိုလိုချုက်ဆိုယကွာအိုဟုာင်• ဆိုသေ့ဆိုစးပညာဆိုဇောဝ်•သာသယ်ဏှိုလှို။

အိုထုဂ်

(KNU) ဖွံ့ဆိုဒ်ဖောဟ်အိုဖူအိုခိုင်းခြိုင် မာကေဝ်ဆိုင်ဖေ့လင်အိုသာ ချုက်အိုထင်း ဆိုမာလောဟ်လင်•ဝင် လိုမိုဖံင်ဖေ့ဝ် စီးဇါ်လုက်ခွာအိုဟုာင်• လိုကဝ်သူးလေအိုဥယ်အို ကျိုင်•ဖောဟ်သယ် စေမိုဇောဝ်• ဆိုသေ့ဆိုစးပညာ လိုအိုလျာ်သ်ချုက်ပါင်ဏှိုအိုဝ်ဆေဝ်•လှို။ ဝိုဝေ့ဥး ကိုဝ်လင်ဝေ့ အိုတာအိုလိုအိုလင်•ဝင်ဖိုင် ပါခိုင်ဥေ ထိုခါနိ်•ဟူဟူကု်လွာ်သယ် လိုမိုမာဆိုင် ဆိုထုဂ်ဖွဟ်ချုက်သေ့ယာ် ဥေဆိုချုက်ဆိုယအိုကွာ အိုကဝ်သူးလေအိုဖိုင် ဖောဟ်သးကိုဝ်ဟူ ဆိုသေ့ဆိုစးပညာ ဆိုဇောဝ်•သာ အိုဟုာင်•ဏှိုအိုဝ်လှို။

**Karen National Union
Supreme Headquarters
Kawthoolei**

www.knuhq.org

Kawthoolei Safe School Declaration

Date - 9/9/2024

Introduction:

The Karen National Union (KNU), recognizing the fundamental right to education for all children residing within Kawthoolei, and deeply concerned by the ongoing armed conflict that threatens the safety and well-being of students, teachers, and schools, hereby establishes this Safe School Declaration. The KNU is committed to creating a secure educational environment despite the challenges posed by conflict and instability. In 2013, the KNU signed the Deed of Commitment for the Protection of Children from the Effects of Armed Conflict, reinforcing our dedication to safeguarding children in conflict zones. This declaration outlines our commitment to ensuring that schools remain safe havens for learning and growth, hereby establishes this Safe School Declaration focusing on key areas:

1. Emergency Support
2. Protection of Education from Attack
3. Fulfilling Infrastructure Needs of Children and Teachers
4. Documentation and Reporting

1. Emergency Support:

- **Emergency Preparedness:** The KNU will work with education authorities and communities to develop and practice clear procedures for emergencies like evacuations or lockdowns in schools. This includes establishing designated safe zones within schools and nearby communities.
- **Psychosocial Support:** The KNU recognizes the psychological impact of armed conflict on students and staff. We will collaborate with relevant organizations to provide access to counseling and support services to ensure their well-being during and after emergencies.

2. Protection of Education from Attack:

- **Military Non-Use of Schools:** Schools within Kawthoolei shall not be used for any military purpose, including as bases, recruitment grounds, or storage facilities. The KNU is

committed to upholding this principle within its areas of influence and will advocate for its wider adoption.

- **Community Engagement:** We will work with all communities within Kawthoolei to establish clear communication channels and early warning systems to alert schools and communities of potential threats.

3. Fulfilling Infrastructure Needs of Children and Teachers:

- **Safe Learning Environments:** The KNU will work with education authorities and international organizations to identify and address infrastructure needs for schools in Kawthoolei. This may include repairs to damaged buildings, construction of safe shelters, and provision of essential supplies like clean water and sanitation facilities.
- **Teacher Training:** The KNU will support training for teachers on emergency preparedness, child protection, and psychosocial support techniques to empower them to better care for students during times of conflict.

4. Documentation and Reporting

- **Monitoring and Reporting:** The KNU will establish a system for documenting incidents of violence affecting schools, students, and teachers. This data will be used to prepare reports for relevant international organizations like the UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Human Rights Watch (HRW), Global Coalition to Protect Education from Attack (GCPEA) and the UN Children's Fund (UNICEF).
- **Advocacy:** The KNU will use these reports to advocate for international support in protecting education in Kawthoolei and ensuring the right to education for all children during conflict.

Conclusion:

The KNU is dedicated to creating a safe learning environment where all students within Kawthoolei can access quality education. We call upon all stakeholders, including the international community, to support this declaration and the right to education for all children in Kawthoolei during this time of conflict.